

Zadanie na zaliczenie z przedmiotu:

Procesy Stochastyczne

Autor:

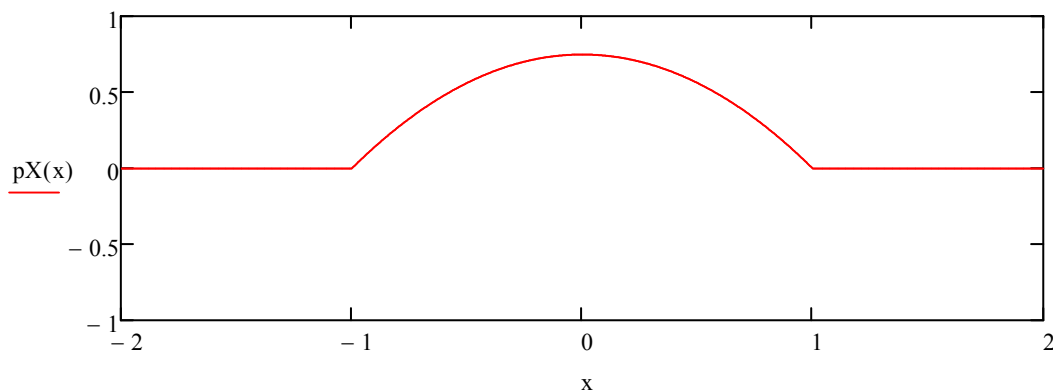
Krzysztof Wesołowski
wydział EAIiE
Automatyka i Robotyka
rok II, grupa 3

Numer zagadnienia: **86**

Przedmiotem zadania jest analiza zadanego procesu stochastycznego, który przybliże poniżej.

Mamy daną zmienną losową X , o rozkładzie ciągłym, zadanym funkcją:

$$pX(x) := \begin{cases} \left[-\frac{3}{4}(x^2 - 1) \right] & \text{if } x > -1 \wedge x < 1 \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

Oraz proces stochastyczny zdefiniowany jako

$$Y(t) = e^{-t+X}$$

czyli proces obrazujący na przykład ruch tłumiony, o losowej wartości początkowej/losowym przesunięciu w czasie.

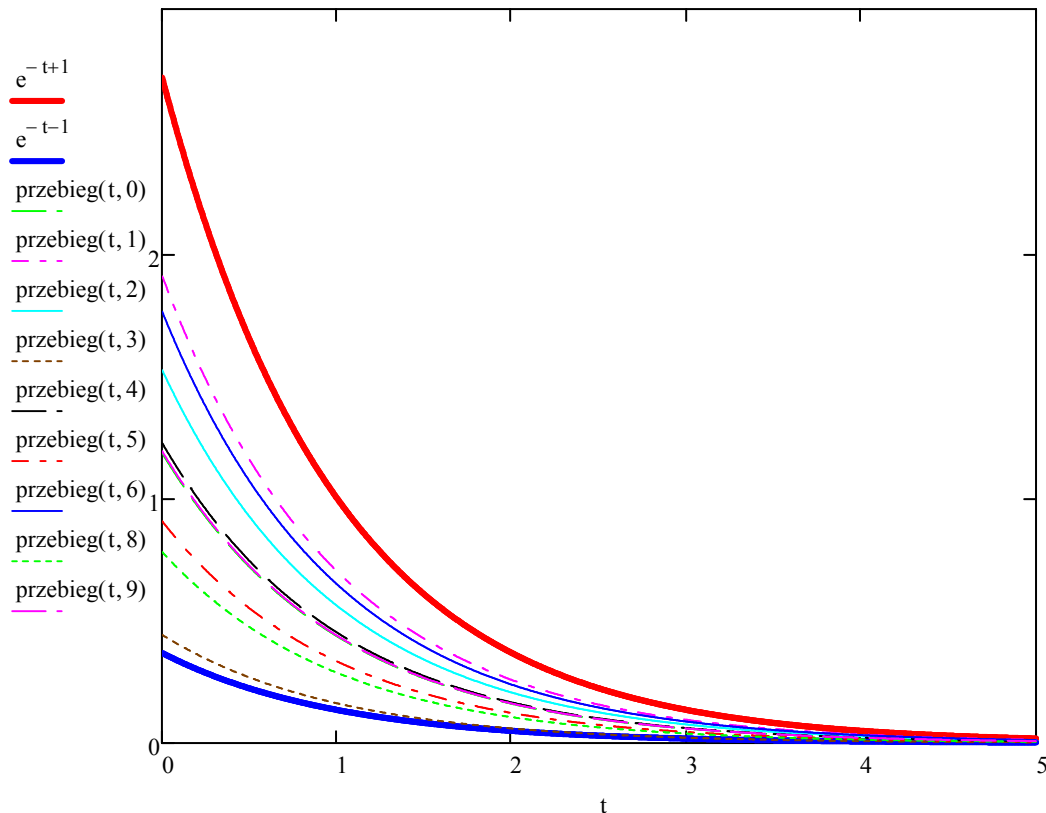
skrajne realizacje tego procesu t wykresy funkcji

$$e^{-t+1} \text{ oraz } e^{-t-1}$$

Narysuj kilka możliwych przebiegów procesu:

```
losoweX := for i ∈ 0..10
            |
            |   wynik ← rnd(2) - 1
            |   while pX(wynik) < rnd(3/4)
            |       wynik ← rnd(2) - 1
            |   resulti ← wynik
            |
            | result
```

$$\text{przebieg}(t, i) := e^{-t+\text{losoweX}_i}$$

Rozważmy teraz funkcje zmiennej losowej, konkretnie $Y(t)=e^{-t+X(t)}$, gdzie $X(t)$ jest w gruncie rzeczy zwykła zmienna losowa, stała niezależnie od t .

$$Y(t) = g(x) = e^{-t+X}$$

mamy więc funkcje zmiennej losowej postaci $Y = e^{-t+X}$

znajdźmy informacje potrzebne do wyznaczenia jej rozkładu:

$$\ln(y) = -t + x$$

$$x = \ln(y) + t$$

$$g(x) = e^{-t+X}$$

$$\frac{d}{dx}g(x) = e^{-t+X}$$

Funkcja gęstości naszej zmiennej losowej Y dla zadanego czasu wynosi więc:

$$pY(y, t) := \begin{cases} \frac{-\frac{3}{4}[(\ln(y) + t)^2 - 1]}{|e^{-t+(\ln(y)+t)}|} & \text{if } -\frac{3}{4}[(\ln(y) + t)^2 - 1] \geq 0 \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

Gdzie zarówno warunek jak i funkcje można jeszcze uprościć:

$$\frac{-\frac{3}{4}[(\ln(y) + t)^2 - 1]}{\left| e^{-t+(\ln(y)+t)} \right|} = \frac{-\frac{3}{4}[(\ln(y) + t)^2 - 1]}{y} = -\frac{3}{4} \cdot \frac{(\ln(y) + t)^2 - 1}{y}$$

$$-\frac{3}{4}[(\ln(y) + t)^2 - 1] \geq 0$$

$$(\ln(y) + t)^2 - 1 \leq 0$$

$$(\ln(y) + t)^2 \leq 1$$

$$\ln(y) + t \leq 1 \wedge \ln(y) + t > -1$$

$$\ln(y) \leq 1 - t \wedge \ln(y) > -1 - t$$

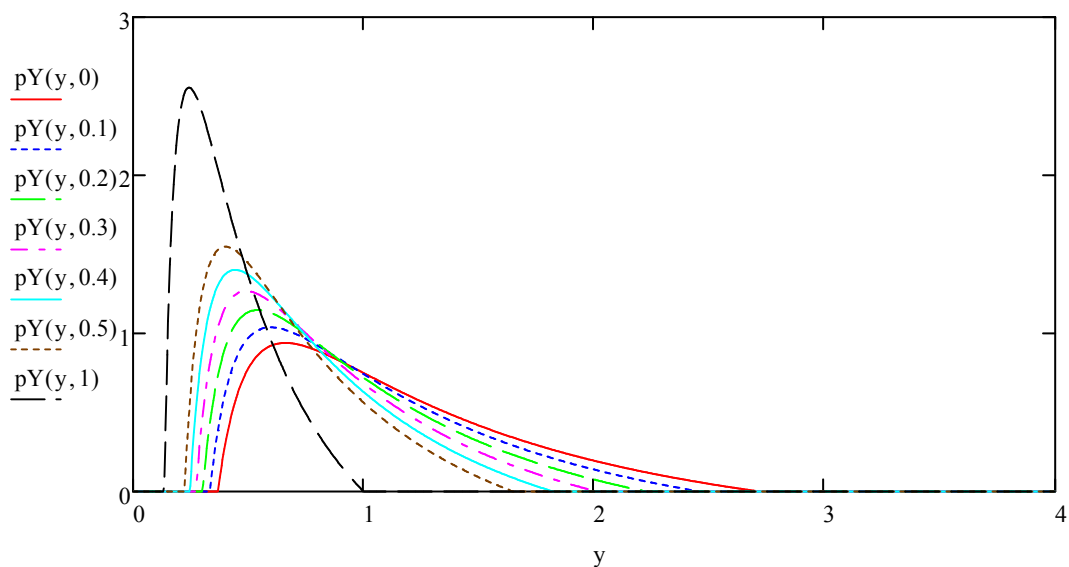
$$y \leq e^{(1-t)} \wedge y > e^{(-1-t)}$$

Ostatecznie więc możemy funkcję gęstości naszej zmiennej losowej Y zapisać jako:

$$p_Y(y, t) := \begin{cases} -\frac{3}{4} \cdot \frac{(\ln(y) + t)^2 - 1}{y} & \text{if } y \leq e^{(1-t)} \wedge y > e^{(-1-t)} \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

co daje nam dokładny opis przebiegu procesu.

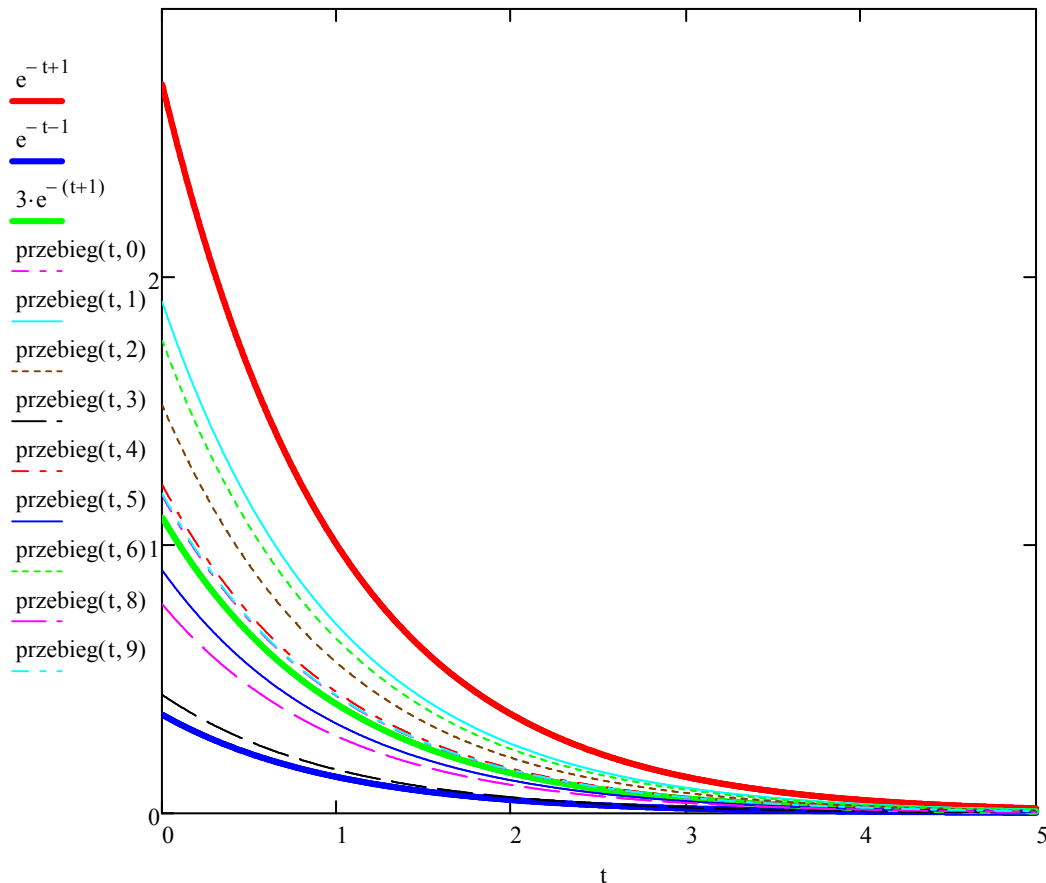
Poniżej zamieszczam funkcję ilustrujące funkcje gęstości dla różnych wartości argumentu t, co odpowiada funkcjom gęstości prawdopodobieństwa zdarzenia takiego że w chwili t, sygnał y będzie miał daną wartość.

Obliczmy teraz wartość oczekiwaną naszego sygnału, w funkcji czasu: $E[Y(t)]$

$$E(Y(t)) = \int_{-\infty}^{\infty} y \cdot pY(y, t) dy = \int_{e^{(1-t)}}^{e^{(-1-t)}} -\frac{3}{4} \cdot [(\ln(y) + t)^2 - 1] dy = 3 \cdot e^{-(t+1)}$$

Zaznaczmy teraz wartość oczekiwaną wśród innych realizacji:

Kolejną ważną informacją o procesie jest jego Autokorelacja:

Tutaj przy użyciu poprzedniej metody całkowania miałbyśmy problem z granicami całkowania, dlatego znajdziemy funkcję gęstości rozkładu $Y(t)$ w inny sposób, korzystając z dystrybuanty.

$$F_Y(t, y) = P(Y(t, \omega) < y) = P(e^{-t} \cdot e^X < y) = P(e^X < e^{t \cdot y}) = P(\ln(e^X) < t \cdot \ln(y))$$

$$P(\ln(e^X) < t \cdot \ln(y)) = P(X < t \cdot \ln(t)) = F_X(t \cdot \ln(y))$$

a więc funkcję gęstości można łatwo obliczyć różniczkując:

$$p_Y(t) = p_X(t \cdot \ln(y)) \cdot t \cdot \frac{1}{y}$$

Funkcja ta jest identyczna z poprzednio otrzymana, działa ona w tym samym przedziale, a przy okazji sugeruje użyteczne w całkowaniu podstawienie (powyższe scałkował program).

Teraz, wiedząc że zamiast w w wartości oczekiwanej całkować po zmiennej y możemy zamiennie scałkować po zmiennej x łatwo obliczyć współczynnik autokorelacji.

$$R_y(t_1, t_2) = E(Y(t_1) \cdot Y(t_2)) = \frac{3}{4} \int_{-1}^1 e^{-t_1} \cdot e^x \cdot e^{-t_2} \cdot e^x \cdot (1 - x^2) dx = \frac{3}{4} e^{-(t_1+t_2)} \int_{-1}^1 e^{2x} \cdot (1 - x^2) dx$$

$$\frac{3}{4} e^{-(t_1+t_2)} \int_{-1}^1 e^{2x} \cdot (1 - x^2) dx = e^{-(t_1+t_2)} \cdot \left(\cosh(2) - \frac{1}{2} \sinh(2) \right)$$

